

draget, lille Pige til at nedskrive deres Petition.

Her i Danmark, som saa mange andre Steder, har vi længe fuldt og fast troet paa, at den frie Forfatning vi havde faaet, betød Fremgang for Kvinderne saavel som for Mændene. Først i de senere Aar er vi begyndte at ændre Anskuelse om, hvad Lykke denne fri Forfatning særligt bragte Kvinderne. »*Lighed for Loven*« mellem Mand og Kvinde var det, vi altid tilstræbte og er det, vi altid tilstræber. Saalænge Mand og Kvinde Haand i Haand maatte bøje sig for deres Overherre, saa havde ialfald Kvinderne Lighed for Loven med deres Mænd. Men efter den fri Forfatning, traadte Manden adskillige Trin opad. Han blev Lovgiver, og han skrev de Love, som Hustruen maatte lyde. Hvad vi dengang og længe efter tiljublede som en særlig Lykke ogsaa for os — i vor Uforstand — har nu nogle russiske Bønderkvinder, der hverken kunde læse eller skrive, straks gennemskuet i sine Konsekventer.

Deres Ansøgning lyder saaledes: »Vi Bønderkvinder fra Guvernementet Tver henvender os til den kejserlige Duma og alle dens Medlemmer. Vi er misfornøjede med vor Stilling. Vore Ægtefæller og de unge Mænd ler kun ad os, og de vil hverken tale med os om Landet eller om de nye Love, som der drøftes rundt omkring os. De vil intet fortælle os om, hvad det nu ret gælder. Vi har undertiden faaet Prygl af vore Mænd, men altid tog de deres Bestemmelser sammen med os, naar der var noget alvorligt paa Færde. Nu derimod siger de til os: »I er ikke noget Selskab for os! Vi skal nu gaa ind i Dumaen og regere Staten enten selv eller gennem Delegerede. Dersom Loven havde gjort Jer til vore Lige, skulde vi nok spurgt Jer tilraads, men det har den ikke.«

»Her ser I, hvad Følgen er bleven! Kvinderne skal herefter staa som Udsudte og tør ikke længer vove at bestemme nogetsomhelst!«

»Ærede Herrer af Tvers Regering hin Lov er uretfærdig! den skiller Bønderkvinderne fra deres Mænd; ja — den gør disse til vore Fjender. Den er en Fornærmelse for os Kvinder.«

»Vi har gennemgaaet Lidelser med vore Mænd, og nu, da Tiden er kommen, at vi skal leve efter Loven, behøver de os ikke mere. Og de forstaar slet ikke, hvad der mangler os.«

»Ærede Herrer af Dumaen for Guvernementet Tver, hav for Guds Skyld Medlidenhed med os! Man siger, at I kan ændre Loven.«

»Saa sørg for, at alle Spørgsmaal maa bestemmes saaledes, som Gud har villet det: *Alle maa komme ind i Dumaen, Rig og Fattig, Mand og Kvinde.* Thi paa anden Maade vil der ingen Sandhed være paa Jor-

den og ingen Fred i Familielivet. Før havde vi de samme Herrer som vore Mænd. Nu skal vore Mænd til at skrive Love for os — deres Hustruer.«

»Vi beder Eder om at tilgive vor Henvendelse til Eder. Vi har intet lært men har fremsat dette af vort oprigtige Hjerte.«

Vi er vant til at russiske Forhold kaster dybere Skygger. Vi behøver kun at læse Miss Abadams Artikel i »Woman's Franchise« om den russiske Kvinde for at føle disse Skygger suse over os og lukke for Lyset. Hun skriver: »Den russiske Kvinde har en Enthusiasme for Begrebet »*Politisk Frihed og Lighed*«, som ingen Vold kan berøve hende; og hun har en Begejstring for Martyriet — det Martyrie hun aldrig selv unddrager sig — som hun føler som sin hellige Pligt at yde baade sit Folk og sit Fødeland. Hun er bleven mistænkt, udspioneret, forfulgt, fængslet; — hun har lidt Hunger, Kulde og Banlysning til Siberien; hun har været under Tortur, er bleven lemlæstet, Klæderne er bleven revne af Kroppen paa hende, og hun er bleven pisket, tampet, skudt eller hængt for den Sag, der har været det begejstrende Maal for saa mange baade Kvinder og Mænd: »*almindelig politisk Frigørelse*«. Det stolte Privilegium: *at lide for sine Meninger er aldrig bleven hende næglet.* I denne Henseende er hendes Ligestillethed med Manden aldrig bleven omstridt. I hendes Loyalitet mod ham som Kammerat er hun ikke bleven overgaaet af Nogen. Det er vanskeligt at vælge mellem de Navne og Begivenheder, der myldre frem i Ens Erindring, og som paa tallose russiske Revolutionsmænd virker som skingrende Trompestød.

Der er *Vera Figner*, som paa Højdepunktet af sin fejrede Ungdom blev kastet i Fængsel og gennemgik Lidelser, som i faa Aar forvandlede hende til Krøbling og til en skælvende, hvidhaaret Oldinginde, kun stakkels overblevne Rester af et Menneske! og dog — trods alt — skjulte hun Navnene paa sine Medskyldige med en Troskab, der varede hele hendes Liv ud.

Og der er *Angela Karpowei*, som det lykkedes i Fængslet at rive en Blodaare over med en Metalkam, med hvilken hun bestændigt rev i Saaret, for at Blødningen ikke skulde ophøre, saa hun i Søvn eller Delirium skulde mumle nogen Nøgle, der kunde lede til Paagribelse af hendes Venner og Kammerater.

Og der er *Sophia Ginsburg*, hvis Evne til at organisere og den magnetiske Indflydelse hun besad over Andre gjorde hende til Skaberen og Opretholderen af et vidtforgrenet politisk Selskab, der opløstes efter hendes Arrestation. Hun holdtes fængslet i det fryg-

tede *Schlüsselburg* og toges »*under Behandling*«, for at man kunde fravriste hende Navne eller Vidnesbyrd mod hendes Kammerater. Hendes Tavshed fornægtede sig ikke et Øjeblik, og for at den Tortur, hun var underkastet, ikke skulde føre hende til Afsind, saa at et eller andet Navn skulde undslippe hendes Læber, lykkedes det hende at flygte over i den evige Tavshed, idet hun tog sit Liv med en knækket Saks.

»Det synes næsten utroligt, at der kan være Mænd, som vil frasige sig et saadant Kammeratskab!« tilføjer Miss Abadam.

Vi maa mindes det Lidelsens Udtryk, der sporede i de mange russiske Kvinders Ansigter, som vi iagttog paa vor Kongres; et Udtryk, som saae de Syner!

J. M.

Kvindens Stilling i det gamle Grækenland og Rom.

Mr. James Donaldson har udgivet en Bog om dette Emne, der burde læses af alle dem, der har Interesse for Kvindesagen; thi det er ofte de gamle Tiders Vilkaar for Kvinden, hvorpaa de nyere Tiders er bygget op.

Denne Bog faar den homeriske Kvinde til at genopstaa for vore Øjne. Som en skøn og værdig Skikkelse dukker hun frem af Fortidens Taager, ikklædt en uforgængelig Ynde. Vi læser om Kvinderne i Sparta og Athen, og vi maa undres over, hvor vidt forskellige deres Vilkaar var i hver af disse græske Byer. Spartanerne var helt og holdent et Soldaterfolk; alt andet Arbejde betragtedes som underordnet og udførtes af Slaver. Hovedforpligtelsen for Spartas Kvinder var at føde kraftige Børn til Verden, og denne Pligt opfattedes i udvidet Betydning. Fordrede man af Fædrene, at de skulde være sunde, stærke, tapre og fri, saa fordrede man ogsaa det samme af Mødrene. Ingen svag eller sygelig Kvinde fik Lov til at gifte sig, og alle nyfødte Børn blev undersøgt af en Regeringskomité. Befandtes de at være usunde eller vanskabte, dræbtes de uden Barmhjertighed. Disse Forholdsregler, der blev tagne for at sikre sig et Folk, der var stærkt nok til at besejre alle Fjender, havde den forønskede Virkning. Staten forsynedes med de kraftigste Mænd og Kvinder, som Verden nogensinde har haft at opvise. Fra de tidligste Aar blev Spartas unge Piger trænerede i al fysisk Idræt, de var fuldt udviklede Atleter og tog Del i offentlige Væddeløb og Brydekampe. Forholdet mellem Kønnene var ukunstlet og naturligt. Naar det var Mændenes Tur at udfolde deres Behændighed og